

شناسه	مقررات- رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۲/۰۹/۲۲																																						
عنوان موضوع	بررسی چالش های دریافت کد استاندارد فرآورده های نفتی صادراتی صنایع استان																																								
مرجع طرح موضوع	انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، روغن معدنی، تینر و رنگ و رزین استان																																								
شرح موضوع	<p>حسب درخواست انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، روغن معدنی، تینر و رنگ و رزین استان مشکلات دریافت کد استاندارد فرآورده های نفتی صادراتی صنایع استان در دستور کار دبیرخانه شورای گفتگوی استان قرار گرفت.</p> <p>بنا به اعلام این انجمن کد استاندارد فرآورده ها و مشتقاتی نفتی صادراتی از سوی تهران بسیار زمانبر بوده و باعث از دست دادن مشتریان و عدم رقابت شرکت های داخلی با شرکت های خارجی می گردد. همچنین کدهای استاندارد محصولات قبل از سال ۱۳۹۵ صادره در حال حاضر به دلیل بروزرسانی کدها مورد تایید قرار نمی گیرند و این امر به دلیل طولانی بودن صدور کد استاندارد توسط کارگروه کدگذاری مرکز، فعالین این حوزه را با مشکلات بسیاری مواجه ساخته است.</p> <p>مطابق ماده (۴۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵ و ۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز "مصوبه شماره ۴۶۴۴۳ / ت ۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/ ۴/۲۳ هیئت وزیران؛ وزارت نفت و امور اقتصادی موظف به تدوین دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور و معاوضه نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی با کسب نظر از وزارتخانه های صمت، راه و شهرسازی، دادگستری و سازمان ملی استاندارد شدند. بر این اساس نیز دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرایندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی در سال ۱۳۹۶ تدوین و ابلاغ و در سال ۱۴۰۱ اصلاح شد.</p> <p>به موجب ماده (۱۸) این دستورالعمل اصلاحی، محصولات صادراتی مطابق با حالات زیر دسته بندی می شود:</p>																																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>محصول</th> <th>زیر محصول</th> <th>نیاز به کارگروه تعیین ماهیت</th> <th>نیاز به کد شناسایی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">۱. نفت خام</td> <td>۱.۱. اظهار شده توسط وزارت نفت</td> <td>ندارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td>۲.۱. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت</td> <td>دارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">۲. میعانات گازی</td> <td>۱.۲. اظهار شده توسط وزارت نفت</td> <td>ندارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td>۲.۲. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت</td> <td>دارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">۳. فرآورده نفتی و مشتق نفتی مایع</td> <td>۱.۳. به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب یا اختلاط با فرآورده های نفتی یارانه ای را ندارد: (ترکیبات گلایکول، ترکیبات آتانول آمین، متانول، آنتول، ضدیخ بر پایه گلایکول، انواع اسیدهای آلی، انواع اسیدهای معدنی، روغن ترمز، الکل ها و اکو الکل ها، اتیلن، آلكید اسید، زایلن، مخلوط زایلن، تولوئن، وینیل استات، اتیل استات، متیل استات، انواع استرها، انواع اسیدهای چرب، انواع آمین ها، استایرن منومر، رزین پلی استر، رزین اوره، متیل ترشیو بوتیل اتر، بنزن، دی اتیلن کلرید، وازلین جامد، پارافین جامد، گوگرد، ۶۰/۷۰، قیر ۲۰۰/۳۰۰، وکیوم باتوم، انواع پلیمرهای جامد، انواع رنگ، مرکب، جوهر چاپ، انواع گازها بجز LPG)</td> <td>ندارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td>۲.۳. آورده های نفتی یارانه ای اظهار شده توسط وزارت نفت یا شرکت های تابعه اصلی</td> <td>ندارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳.۳. دارای ویژگی مشخص: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)</td> <td>دارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴.۳. دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد ملی: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)</td> <td>دارد</td> <td>ندارد</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵.۳. ضایعات</td> <td>دارد</td> <td>وفق ماده ۴۰</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۶.۳. محصولات حاصل از بازیافت</td> <td>دارد</td> <td>وفق ماده ۴۰</td> </tr> </tbody> </table>	محصول	زیر محصول	نیاز به کارگروه تعیین ماهیت	نیاز به کد شناسایی	۱. نفت خام	۱.۱. اظهار شده توسط وزارت نفت	ندارد	ندارد	۲.۱. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت	دارد	ندارد	۲. میعانات گازی	۱.۲. اظهار شده توسط وزارت نفت	ندارد	ندارد	۲.۲. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت	دارد	ندارد	۳. فرآورده نفتی و مشتق نفتی مایع	۱.۳. به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب یا اختلاط با فرآورده های نفتی یارانه ای را ندارد: (ترکیبات گلایکول، ترکیبات آتانول آمین، متانول، آنتول، ضدیخ بر پایه گلایکول، انواع اسیدهای آلی، انواع اسیدهای معدنی، روغن ترمز، الکل ها و اکو الکل ها، اتیلن، آلكید اسید، زایلن، مخلوط زایلن، تولوئن، وینیل استات، اتیل استات، متیل استات، انواع استرها، انواع اسیدهای چرب، انواع آمین ها، استایرن منومر، رزین پلی استر، رزین اوره، متیل ترشیو بوتیل اتر، بنزن، دی اتیلن کلرید، وازلین جامد، پارافین جامد، گوگرد، ۶۰/۷۰، قیر ۲۰۰/۳۰۰، وکیوم باتوم، انواع پلیمرهای جامد، انواع رنگ، مرکب، جوهر چاپ، انواع گازها بجز LPG)	ندارد	ندارد	۲.۳. آورده های نفتی یارانه ای اظهار شده توسط وزارت نفت یا شرکت های تابعه اصلی	ندارد	ندارد		۳.۳. دارای ویژگی مشخص: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)	دارد	ندارد		۴.۳. دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد ملی: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)	دارد	ندارد		۵.۳. ضایعات	دارد	وفق ماده ۴۰		۶.۳. محصولات حاصل از بازیافت	دارد
محصول	زیر محصول	نیاز به کارگروه تعیین ماهیت	نیاز به کد شناسایی																																						
۱. نفت خام	۱.۱. اظهار شده توسط وزارت نفت	ندارد	ندارد																																						
	۲.۱. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت	دارد	ندارد																																						
۲. میعانات گازی	۱.۲. اظهار شده توسط وزارت نفت	ندارد	ندارد																																						
	۲.۲. اظهار شده توسط غیر از وزارت نفت	دارد	ندارد																																						
۳. فرآورده نفتی و مشتق نفتی مایع	۱.۳. به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب یا اختلاط با فرآورده های نفتی یارانه ای را ندارد: (ترکیبات گلایکول، ترکیبات آتانول آمین، متانول، آنتول، ضدیخ بر پایه گلایکول، انواع اسیدهای آلی، انواع اسیدهای معدنی، روغن ترمز، الکل ها و اکو الکل ها، اتیلن، آلكید اسید، زایلن، مخلوط زایلن، تولوئن، وینیل استات، اتیل استات، متیل استات، انواع استرها، انواع اسیدهای چرب، انواع آمین ها، استایرن منومر، رزین پلی استر، رزین اوره، متیل ترشیو بوتیل اتر، بنزن، دی اتیلن کلرید، وازلین جامد، پارافین جامد، گوگرد، ۶۰/۷۰، قیر ۲۰۰/۳۰۰، وکیوم باتوم، انواع پلیمرهای جامد، انواع رنگ، مرکب، جوهر چاپ، انواع گازها بجز LPG)	ندارد	ندارد																																						
	۲.۳. آورده های نفتی یارانه ای اظهار شده توسط وزارت نفت یا شرکت های تابعه اصلی	ندارد	ندارد																																						
	۳.۳. دارای ویژگی مشخص: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)	دارد	ندارد																																						
	۴.۳. دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد ملی: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلكید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)	دارد	ندارد																																						
	۵.۳. ضایعات	دارد	وفق ماده ۴۰																																						
	۶.۳. محصولات حاصل از بازیافت	دارد	وفق ماده ۴۰																																						

۱- ماده (۴۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵ و ۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز: وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک ایران) موظفند با کسب نظر از دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و دادگستری و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی را تدوین و ابلاغ نمایند.

گزارش کارشناسی صدمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

دارد	دارد	<p>۷.۳. سایر مواد: (هیدروکربن سبک، هیدروکربن سنگین، هیدروکربن سبک حاصل از بلندینگ، هیدروکربن سنگین حاصل از بلندینگ، هیدروکربن سبک حاصل از برش گیری، هیدروکربن سنگین حاصل از برش گیری، هیدروکربن حاصل از ضایعات پلاستیک، هیدروکربن حاصل از ضایعات لاستیک، انواع ضایعاتی پتروشیمی، برش میعانات گازی، برش انواع نفتا، برش انواع فرآورده های پتروشیمی یا پالایشگاهی، انواع روغن های صنعتی به غیر از موارد مشمول بند ۳.۳، انواع تینر، اکتان افزا، رافینیت، ریفرمیت، پلاتفرمیت، هوی اند، لایت اند، شیرین سازی میعانات گازی، شیرین سازی نفتا، انواع شوینده های صنعتی حاوی حلال های نفتیریل روغن پایه قطرانی، پنتان و پنتان پلاس C5، هگزان و هگزان پلاس C6، اکتان و اکتان پلاس C9، C7-C9، CO، CFO، ته مانده برج تقطیر)</p> <p>- تولیدکنندگان بغیر از پالایشگاه های مجاز: (مالچ، ایزورسیکل، ایزوفید، انواع نفتا، نفت گاز، نفت کوره، بنزین، نفت سفید، حلال های نفتی شامل ۴۰۰-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۹-۴۱۰-۴۰۲-۵۰۳-۵۰۳) (CSO)</p> <p>- تولیدکنندگان بغیر از پالایشگاه های روغن مجاز: (لوب کات، فورفورال اکسترکت، فوتس اوپل، اسلاک وکس، پرایمر، روغن فرایند رابر، ژل کابل، پنیولاتوم)</p>	
ندارد	دارد	<p>ندارد: (انواع روغن موتور، انواع روغن پایه، انواع روغن دنده، انواع روغن هیدرولیک، انواع گریس، دی اکتیل فتالات، آلکید رزین، قیرهای محلول، قیرهای امولسیون)</p>	<p>۴. مشتق نفتی جامد و نیمه جامد که امکان اختلاط آن‌ها با فرآورده نفتی بارانه‌ای وجود دارد (مانند گریس)</p>

برابر این دستورالعمل **کارگروه کدگذاری**؛ متشکل از نمایندگان سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت با مسئولیت سازمان ملی استاندارد که به منظور بررسی تقاضاهای واحدهای تولیدی برای صحه‌گذاری فرآیند و توانایی تولید، تایید مشخصات فنی مواد اولیه و محصول تولیدی، تعیین عنوان محصول، ظرفیت تولید، تعیین ضریب مصرف و ضایعات مواد اولیه (کیل مصرف) و اختصاص کد شناسایی به محصول تولیدی تشکیل می‌شود.

و **کارگروه تعیین ماهیت**؛ متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت که به منظور بررسی پرونده‌های صادراتی و اطمینان از استفاده نشدن فرآورده نفتی بارانه‌ای با منشاء غیرمجاز در کالای صادراتی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه این کارگروه در سازمان ملی استاندارد مستقر و مسئولیت تصمیمات بر عهده کارگروه (اعضای سه دستگاه) است. چنانچه اعتراضی از سوی صاحب کالا به تصمیمات کارگروه تعیین ماهیت واصل گردد، کارگروه تجدیدنظر با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت، تشکیل می‌گردد.

خوشبختانه کارگروه تعیین ماهیت فرآورده های نفتی صادراتی جهت بررسی و اطمینان از استفاده نشدن فرآورده های نفتی بارانه ای به استان ها تفویض شده و این کارگروه در زمان اعلام شده نسبت به اعلام نتایج نمونه برداری اقدام می کند و فعالین در این خصوص مشکلی ندارند. لیکن تولیدکنندگان این حوزه زمانی با چالش مواجه می شوند که محصولاتشان جزو زیر گروه دریافت کد شناسایی توسط کارگروه کدگذاری مرکز قرار می گیرند. متأسفانه اعلام نتایج کدگذاری از سوی این کارگروه بسیار طولانی است و اغلب موارد به بیش از شش می رسد.

این در حالیست که مطابق تبصره (۳) ماده (۲۴) دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور(ترانزیت) و سوآپ نفت خام و میعانات گازی، فرآورده های و مشتقات نفتی خرداد ماه سال ۱۳۹۶؛ انجام تشریفات استانداردسازی مشتقات نفتی از زمان ارائه تقاضا و تکمیل پرونده توسط متقاضی ۴۵ روز پیش بینی شده بود که متأسفانه در اصلاحیه سال ۱۴۰۱ این بند حذف شد و

^۲- تبصره ۳ ماده ۲۴ دستورالعمل مواد نفتی: انجام تشریفات استانداردسازی مشتقات نفتی از زمان ارائه تقاضا و تکمیل پرونده توسط متقاضی نباید بیش از ۴۵ روز به طول انجامد و وزارت صمت موظف است داده های مربوط به پروانه بهره برداری را بر اساس استانداردسازی انجام شده اصلاح و درسامانه ثامن ثبت کند.

باعث بلا تکلیفی تولیدکنندگان فرآورده های و مشتقات نفتی شده است. لازم به ذکر است این بازه زمانی طولانی صرفاً برای ارائه کد استاندارد لحاظ نمی گردد. بلکه در بسیاری موارد مشاهده می گردد که بعد از ماه ها عدم امکان صدور کد استاندارد به فعال اقتصادی ابلاغ می گردد که این موضوع باعث اتلاف وقت، ضرر و زیان مضاعف و از دست دادن بازارهای جهانی تولیدکنندگان داخلی می گردد. بروز رسانی کدهای استاندارد سال های قبل از سال ۹۵ توسط کارگروه کدگذاری مرکز نیز به دلیل طولانی شدن فرایند به یکی دیگر از چالش های این فعالین منجر شده است که عملاً ادامه فعالیت را برای فعالین این حوزه غیرممکن ساخته است. این در حالیست که برنامه ریزی جهت اقدامات جدید، مستلزم یک فرایند مستمر بدون مشکل می باشد؛ نه زمانیکه در روند روتین مشکل وجود دارد. متأسفانه علیرغم حذف بند (۳) ماده (۲۴) دستورالعمل سال ۱۳۹۶ در اصلاحیه جدید، در شرح خدمت سامانه خدمات دولت^۳ نیز بازه زمانی برای صدور کد از سوی کارگروه کدگذاری مرکز تعریف نشده و این امر باعث شده این کارگروه اقدام لازم را جهت صدور به موقع کدها در دستور کار قرار ندهد.

موضوع دیگری که در این خصوص فعالین حوزه رنگ و رزین استان را با چالش مواجه ساخته است، قرار گرفتن انواع تینر در گروه ۳-۷ ماده (۱۸) دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی مورخ ۱۴۰۱ است که این محصولات را مستلزم اخذ کد استانداردسازی کرده است. بر اساس اعلام فعالین این حوزه، انواع تینر در دستورالعمل سال های گذشته شامل کد استانداردسازی نبوده و صرفاً مطابق بند ۳-۳ ماده (۱۸) دستورالعمل سال ۱۳۹۶، شامل تعیین ماهیت توسط کارگروه استانی بود.

همچنین مطابق ماده (۲۷)^۴ دستورالعمل سال ۱۳۹۶، صادرات اقلام شیمیایی و صنعتی که به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب با مواد یارانه ای را ندارند، پس از تعیین ماهیت توسط آزمایشگاه های مورد تایید استاندارد، امکانپذیر بود. لیکن در اصلاحیه سال ۱۴۰۱ این ماده حذف گردید. از آنجا که تینر فوری بعنوان مکمل انواع رنگ ها محسوب می گردد، لذا زمانبر شدن کدگذاری تینر، صادرات انواع رنگ و رزین را نیز تحت تاثیر نامطلوب قرار داده است.

در برخی از موارد نیز مشاهده می گردد، هنگامیکه صادرات تینر به گمرک ارجاع می شود، برخی از کارشناسان به دلیل تفاسیر مختلف از رویه ها، صادرکننده این محصول را به تعزیرات معرفی می کنند و به دلیل اینکه این محصول منشاء مواد یارانه ای نفتی ندارد، هر بار تیره می شود. متأسفانه تفسیرهای متفاوت از یک موضوع جز اتلاف وقت و انرژی دستگاه های ذیربط و متضرر شدن واحدهای تولیدی هیچ نفعی برای اقتصاد کشور ندارد.

با بررسی موارد فوق الذکر به این نتیجه می رسیم در اصلاحیه سال ۱۴۰۱ دستورالعمل یاد شده، هدف اصلی از تدوین این دستورالعمل که جلوگیری از صادرات فرآورده ها و مشتقات نفتی یارانه ای با منشاء غیر مجاز بود فراموش شده و با ایجاد فرایندهای غیر ضروری و طولانی، صادرات این حوزه را با مشکل مواجه کرده است که انتظار می رود با اصلاح آن مشکلات موجود مرتفع گردد.

۲- شرح خدمت سامانه خدمات دولت:

۱. ثبت نام واحد تولیدی متقاضی در سامانه سینا

۲. ثبت تقاضای واحد تولیدی در سامانه جهت کدگذاری فرآورده نفتی صادراتی و تکمیل فرمها و بارگذاری مدارک مربوطه

۳. هماهنگی جهت بازدید و نمونه برداری از واحد تولیدی متقاضی توسط کارگروه استانی، حداکثر ۱۰ روز بعد از ارائه درخواست از سوی متقاضی

۴. ارسال نمونه های اخذ شده از واحد توسط اداره کل استاندارد استان به یکی از آزمایشگاه های تأیید صلاحیت شده و ارجاع به آزمایشگاه از طریق سامانه

۵. بارگذاری نتایج توسط آزمایشگاه در سامانه و ارسال به کارگروه استانی

۶. ارسال درخواست تکمیل شده به کارگروه مرکزی کدگذاری جهت تأیید نهایی، حداکثر ۱۰ روز پس از نمونه برداری

۷. بررسی پرونده ارسالی در کارگروه مرکزی کدگذاری، کدگذاری محصولات تأیید شده توسط دفتر ارزیابی کیفیت (در صورت تأیید) و بارگذاری اظهار نظر کارگروه در سامانه

۴- ماده ۲۷ دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی سال ۱۳۹۶: صادرات اقلام شیمیایی و صنعتی که به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب با مواد یارانه ای را ندارند، پس از تعیین ماهیت توسط آزمایشگاه های مورد تایید استاندارد امکانپذیر است. فهرست اقلام شیمیایی و صنعتی موضوع این بند توسط استاندارد اعلام می گردد.

<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. تغییرات لحاظ شده در دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی سال ۱۴۰۱ نه تنها صادرات محصولات فرآورده ها و مشتقات نفتی را با وقفه مواجه ساخته است، بلکه باعث اتلاف وقت و تحمیل هزینه های مضاعف برای واحدهای تولیدی و دستگاه های ذیربط شده است.</p> <p>۲. حذف بند (۳) ماده (۲۴) دستورالعمل سال ۱۳۹۶ در دستورالعمل سال ۱۴۰۱ موضوع "زمان تعیین شده کدگذاری فرآورده ها و مشتقات نفتی صادراتی" باعث شده، محصولات صادراتی واحدهای تولیدی این حوزه ماه ها در انتظار اخذ کد استانداردسازی کارگروه کدگذاری مرکز قرار بگیرند و به دلیل عدم ایفای تعهدات در مقابل طرف های خارجی متضرر شده و بازار بین المللی خود را از دست بدهند.</p> <p>۳. علیرغم طولانی بودن زمان صدور کد استاندارد توسط کارگروه کدگذاری مرکز، در دستورکار قرار گرفتن بروزرسانی کدهای محصولات قبل از سال ۱۳۹۵ نیز یکی تصمیمات نادرست توسط این کارگروه می باشد که باعث شده اغلب واحدهای تولیدی بدلیل عدم دریافت کدهای استاندارد از صادرات محروم و متضرر شوند که در صورت استمرار این روند، ادامه فعالیت برای فعالین این حوزه امکانپذیر نخواهد شد.</p> <p>۴. حذف انواع تینر از بند ۳-۳ ماده (۱۸) دستورالعمل سال ۱۳۹۶ و الزام به استانداردسازی توسط کارگروه کدگذاری مرکز طی دستورالعمل جدید، باعث شده صادرات این محصول و به تبع آن محصولات رنگ و رزین که مکمل این محصول می باشند با مشکل مواجه شود. در حال حاضر تولیدکنندگان این محصولات به دلیل روند طولانی استانداردسازی موقعیت خود را در بازارهای جهانی از دست می دهند.</p> <p>۵. با عنایت به اینکه هدف اصلی از تدوین دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی، جلوگیری از صادرات محصولات با منشاء مواد یارانه ای است و با توجه به اینکه بررسی این موضوع در کارگروه تعیین ماهیت استانی انجام می گیرد، لذا اولویت قرار دادن کدگذاری توسط کارگروهی که امکان صدور کد استاندارد در زمان مناسب ندارد در شرایط اقتصادی که تمامی واحدها با آن دست و پنجه نرم می کنند صحیح نیست و بر خلاف سیاست های حمایت از تولید و مهار تورم می باشد.</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی ۱۴۰۲ با حضور نمایندگانی از اداره کل تعزیرات حکومتی استان، اداره کل استاندارد استان، شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه آذربایجان شرقی، انجمن اپکس جهت " بررسی چالش های دریافت کد استاندارد فرآورده های نفتی صادراتی صنایع استان " در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل تشکیل شد:</p> <p><u>نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان:</u> بر اساس اعلام انجمن صنفی تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، تینر و رنگ رزین، پروسه طولانی اخذ کد استاندارد محصولات صادراتی، موجبات نارضایتی فعالان این حوزه شده است. به نحوی که طولانی شدن دریافت این کد باعث شده فعالین این حوزه نتوانند به تعهدات خود در معاملات عمل کنند و در نتیجه بازارهای بین المللی را از دست می دهند.</p> <p><u>مهدی خدادادی، دبیر انجمن اپکس:</u> در پروسه های زمانی مختلف جلسات متعددی در اداره استاندارد و ستاد تسهیل تشکیل داده ایم. در پروسه تولید هیدروکربن و تینر، بعد از طرح درخواست، ارسال نمونه از استان به تهران صورت گرفته و با تایید آن، کد ارائه می شود. بر اساس دستورالعمل های مربوطه پروسه زمانی استانداردسازی حدود ۴۵ الی دو ماه است. مراحل مربوط به استان به سرعت انجام می گیرد. ولی بعد از ۹ ماه تهران اعلام می کند مجاز به استفاده از این ماده اولیه نیستیم و آزمایش مطابق با آنالیز مواد اولیه مربوطه نیست. طبق دستورالعمل های اداره استاندارد دو ماه برای نمونه برداری نمونه شاهد زمان تعیین شده است و در دستورالعمل ستاد ۶ ماه لحاظ شده است که بعد از ۶ ماه، نمونه شاهد قابل قبول نمی گردد. متأسفانه این پروسه در حال حاضر در تهران یک الی دو سال زمانبر است. قبلاً "پروسه تعیین ماهیت" نیز زمانبر بود که بعد از پیگیری های بسیار، در سال ۹۲ اختیار منطقه شمالغرب به استان داده شد. بحث استانداردسازی که پروسه راحت تری از تعیین ماهیت دارد، بعد از گذشت ۱۰ سال به استان تفویض نشده است. در سال ۱۴۰۰ طی بخشنامه ای اعلام کردند. کدهای استاندارد قبل از سال ۹۵ ابطال شده و ملزم به اخذ کد جدید هستیم. از مهرماه سال ۹۵ نیز باید بروز رسانی شود. بحث خوداظهاری نیز از تاریخ آبان ۱۴۰۰ ابطال شده است. کدهای</p>	<p>جمع بندی جلسات کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹</p>

استاندارد صادر شده بعد از این تاریخ، بسیار محدود است.

طبق دستورالعمل موجود، نمونه باید از مخزن نمونه گیری شود. این امر مستلزم خرید مواد به مقدار زیاد است. در حالیکه که اعتبار فاکتور خرید اجناس یک سال است و بعد از یک سال ابطال می شود. با مشکلی که برای واحدهای تینر سازی در گمرک بوجود آمده است قادر به استاندارد سازی نیستند که به تبع آن، کارگروه تعیین ماهیت مواد نفتی این واحدها را فاقد مواد یارانه ای اعلام کرده است. بصورتیکه فاکتور صحیح است. ولی با اظهار کالا و استانداردسازی مغایرت دارد. این پرونده های به تعزیرات ارجاع داده شده است. ولی تعزیرات به دلیل اینکه حق و حقوق دولت تضییع نشده است آنها را تبرعه کرده اند. مواد اولیه تینر تک به تک قابل صادرات است ولی بعد از ترکیب نیاز به استاندارد سازی دارد. پروسه ای که از سال ۱۴۰۰ بوجود آمده است. باعث ایجاد مشکل برای تمام واحدها شده است.

صدور پروانه بهره برداری و مجوز عبور موقت مستلزم استاندارد سازی است و بدون استاندارد سازی قادر به اخذ این مجوزها نیستیم. به همین دلیل واحدها اقدام به تولید به صورت آزمایشی در آزمایشگاه می کنند. ولی استاندارد تاکید به خرید مواد اولیه دارد تا بعد از تولید کالا، استاندارد آنرا تایید کند. خرید مواد اولیه از بورس کالا یا بورس انرژی مستلزم داشتن پروانه بهره برداری است. برای واردات عبور موقت نیز، استانداردسازی از سوی گمرک الزام شده است. از طرفی استانداردسازی ملزم به واردات مواد اولیه کرده است. عادل حیدری، رئیس انجمن اپکس: در مورد موادی مانند گریس که استاندارد اجباری دارند، مشکلی وجود ندارد و استاندارد آنها تعریف شده است. موادی که استاندارد اجباری یا تشویقی ندارند، مستلزم استانداردسازی هستند. زمانبر بودن پروسه استانداردسازی باعث می شود مشتری های خود را از دست بدهیم. تمام کشورها سعی دارند با ارائه تخفیف و .. بازار خود را حفظ کنند ما نیز با دارا بودن تکنولوژی و پایین بودن نرخ مواد اولیه، قدرت رقابت در دنیا را داریم که نیاز به اخذ مجوز از تهران برای تسریع روند استاندارد سازی است.

اصغر زارع، نماینده اداره کل استاندارد استان، دبیر کارگروه فرآورده های نفتی شمالغرب: کارگروه کدگذاری و کارگروه تعیین ماهیت به موجب دستورالعمل ماده (۴۵) مصوبه هیئت وزیران، تشکیل شده است. مسئولیت کارگروه تعیین ماهیت، تشخیص عدم بکارگیری مواد سوبسید دار یارانه ای در محصول نفتی صادراتی است. تشخیص آن با بررسی مدارک ماده (۳۰) دستورالعمل ماده (۴۵) و اعلام نظر براساس ماده (۳۱) دستورالعمل ماده (۴۵) صورت می گیرد. بعد از این اعلام نظر، وظیفه گمرک براساس ماده (۳۲) عمل می کند. در روش اجرائی، مدت زمانی که برای هر مرحله در نظر گرفته است به این قرار است: بعد از اعلام درخواست، ۱۰ روز کاری مهلت تعیین کرده تا در صورت صحیح بودن روند کاری، نمونه برداری صورت گرفته و به آزمایشگاه ارسال شود. آزمایشگاه نیز ۱۰ روز کاری برای بررسی و اعلام نتایج مهلت دارد. بعد از این مرحله، در صورتیکه اعتراضی وارد نشود، به تهران ارسال می کنیم. در کل ۳ ماه فرصت برای انجام امور مربوط به استان و ۳ ماه نیز برای انجام امور مربوط به تهران لحاظ شده است. قبلا زمان بیشتری صرف میشد ولی در حال حاضر آقای مومنی دو کارگروه کدسازی تشکیل داده اند. (۴ نفر از شرکت نفت، ۳ نفر از سازمان استاندارد و ۳ نفر از سازمان صمت و ...) که ماحصل آن ارائه کد استاندارد در تهران در مدت زمان ۳ ماه است. برای نمونه گیری، باید حداقل یک نمونه، از خط تولید نمونه گیری شود.

مهدی خدادادی، دبیر انجمن اپکس: پاسخ تهران بیشتر از این بازه ای که گفتید زمانبر است.

اصغر زارع، نماینده اداره کل استاندارد استان، دبیر کارگروه فرآورده های نفتی شمالغرب: دلیل آن اینست که در آزمایش از نمونه شاهد نتیجه ای حاصل نشده یا مشکوک بوده است، نیاز به نمونه گیری مجدد (حتی به دفعات) شده است.

امیر علیزاده، شرکت نفت استان: به دلیل اینکه مواد متفاوتی از پالایشگاه و پتروشیمی است و دسترسی کاملی به آنالیز آنها نداریم و امکانات آنها فراهم نیست. امکان دارد واحدی اقدام به استفاده از مواد اولیه سوبسیددار کرده و برای آن کد استاندارد اخذ کرده و اقدام به صادرات مواد یارانه ای کند.

با دریافت اولین کد استاندارد، بحث پروانه بهره برداری و گمرک به کل حل می شود. اولین درخواست، خارج از نوبت و در کوتاهترین زمان بررسی می شود. در رابطه با دریافت مواد اولیه ای که دریافت کد استاندارد آنها زمانبر است، اگر ماده اولیه مدنظر تایید نشود می توان با تغییر ماده اولیه و محصول، کد استاندارد را اخذ کرد. در اینصورت با کوتاه شدن زمان، مشکل اخذ پروانه و مشکلات گمرک مربوط به پروانه حل می شود. با کم شدن زمان پروسه، مشکل از بین رفتن ماهیت ماده اولیه حل می شود.

<p>اصغر زارع، نماینده اداره کل استاندارد استان، دبیر کارگروه فرآورده های نفتی شمالغرب: صفر تا صد طرح تینر را تدوین کرده ایم تا از بحث کد گذاری خارج شود. این بحث ملی است و در صورتی که عملی شود بسیاری از مشکلات بحث تینر حل می شود. درخصوص عدم مطابقت، کارگروه طبق ماده (۳۱) رفتار می کند.</p> <p>علیرضا دلیری، نماینده اداره کل تعزیرات استان: متأسفانه برخی موارد باعث ایجاد مشکلات شده است. موردی داشتیم که مواد نفتی با نام حلال صادر شده بود در صورتی که مقدار صادرات آن بیش از مقدار تولید دو یا سه سال داخل کشور بود که بعد از بررسی متوجه شدیم ماده حلال نبوده بلکه مواد نفتی بود. حتی مشاهده شده موادی به بنزین یا گازوئیل اضافه می کنند تا به عنوان حلال شناخته شوند. ولی بعد از گذشت یک ماه اثر ماده از بین رفته و بنزین یا گازوئیل بودن آن مشخص می شود. می توانیم زمان را تا حد امکان کمتر کنیم. ولی در نظر بگیرید که تعداد زیادی درصاف انتظار اخذ کد هستند و از طرفی با کمبود نیرو مواجه هستیم. فعلاً باید نمونه برداری و اخذ کد با حساسیت لازم انجام شود.</p> <p>اصغر زارع، نماینده اداره کل استاندارد استان، دبیر کارگروه فرآورده های نفتی شمالغرب: زمان انجام مراحل مربوط به استان را تا حد امکان کاهش داده ایم و در بازه زمانی دو هفته به تهران ارسال می کنیم. در تهران سه ماه به طول می انجامد. با توجه به اینکه آیتام هائی جهت حساسیت بیشتر استاندارد سازی اضافه شده است، اعلام کرده اند کدهای بعد از سال ۹۵ نیاز به بروزرسانی دارد.</p> <p>نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی استان: می توان در قالب شورای مرکز درخواست کاهش زمان را داشته باشیم. درخصوص پرونده هائی که بیش از یکسال در تهران درگیر این موضوع بوده و هنوز موفق به اخذ کد نشده اند، به صورت مصدافی به دبیرخانه شورای گفتگو ارائه دهید تا با دبیرخانه ملی مکاتبه کرده و درخواست پیگیری از استاندارد را داشته باشیم و در صورت نیاز تسهیل گری صورت گیرد. اگر نتیجه ای حاصل نشد در صحن شورای استان طرح خواهیم کرد.</p> <p>کاظم محلی، خزانه دار انجمن اپکس: مشکل ما در کارگروه مرکزی استاندارد است و اگر کدگذاری به استان تفویض شود در حداقل زمان انجام خواهد شد. درخواست ما تسریع آن است. زمان پاسخ دهی کارگروه مرکزی یک یا دو سال به طول می انجامد. با اجرای طرحی که آقای زارع در خصوص حذف تینر از کد گذاری ارائه داده اند، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد.</p> <p>نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی استان: می توانیم پروپوزال تینر را از شورای مرکز پیگیر شویم. از طرفی می توان اعلام کرد در مهلت سه ماهه باعث از دست دادن مشتری و عدم رقابت با شرکت های خارجی می شود و درخواست کاهش زمان آن را داشته باشیم. حتی در صورتی که مورد تایید نباشد در کمترین زمان اعلام شود.</p>	
<p>به منظور حمایت از توسعه صادرات فرآورده ها و مشتقات نفتی پیشنهاد می گردد موارد ذیل در دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور(ترانزیت) و سوآپ نفت خام و میعانات گازی، فرآورده های و مشتقات نفتی سال ۱۴۰۱ تنفیذ گردد:</p> <p>- انجام تشریفات استانداردسازی مشتقات نفتی از زمان ارائه تقاضا و تکمیل پرونده توسط متقاضی نباید بیش از ۴۵ روز به طول انجامد و وزارت صمت موظف است داده های مربوط به پروانه بهره برداری را بر اساس استانداردسازی انجام شده اصلاح و درسامانه ثامن ثبت کند.</p> <p>- صادرات اقلام شیمیایی و صنعتی که به لحاظ ماهیت و شکل، امکان ترکیب با مواد یارانه ای را ندارند، پس از تعیین ماهیت توسط آزمایشگاه های مورد تایید استاندارد امکانپذیر است. فهرست اقلام شیمیایی و صنعتی موضوع این بند توسط استاندارد اعلام می گردد.</p> <p>- حذف انواع تینر از گروه ۳-۷ ماده (۱۸) دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی مورخ ۱۴۰۱ و اضافه به گروه ۳-۳ این ماده.</p>	<p>پیشنهادات</p>
<p>۱. آیین نامه اجرایی مواد (۵ و ۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز "مصوبه شماره ۴۶۴۴۳ / ت ۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ هیئت وزیران؛</p> <p>۲. دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور(ترانزیت) و سوآپ نفت خام و میعانات گازی، فرآورده های و مشتقات نفتی خرداد ماه سال ۱۳۹۶؛</p> <p>۳. اصلاحیه دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور(ترانزیت) و سوآپ نفت خام و میعانات گازی، فرآورده های و مشتقات نفتی سال ۱۴۰۱؛</p> <p>۴. نامه شماره ۴۰۲۸۱۱۸/الف مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۲ انجمن اپکس خطاب به دبیرخانه شورا.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>